

deným rozsudkem bylo rozhodnutí to potvrzeno. Oba soudy budují své právní posouzení o přechodu práva vlastnického k pozemku čís. kat. 254/29 na Antonína M-a na tom, že smlouva o převodu vlastnictví je platná, pokud se týče, že nabyta schválením Státním pozemkovým úřadem účinnosti k době jejího uzavření. Dovolání právem napadá toto právní posouzení s hlediska § 503 čís. 4 c. ř. s. jako pochybené. Podle § 7 záborového zákona čís. 215 z roku 1919 v doplněném doslovu § 18 a) zákona čís. 108/21 sb. z. a n. byla platnost a účinnost řečené tržové smlouvy vázána na podmínku, že Státní pozemkový úřad smlouvu schválí, a bylo splnění této smlouvy před jejím schválením nejen nedovolené, nýbrž přímo trestné (viz zdejší rozhodnutí čís. 9718 sb. n. s.). Toto schválení se stalo ovšem 17. března 1930. Než směrodatné pro přechody práva vlastnického je ustanovení §§ 431, 438, 440 zák., tedy doba vkladu smlouvy, pokud se týče žádosti za něj. Za tento vklad požádáno bylo podle spisů dne 25. března 1930, tedy po té, kdy žádost o výkon poznámky vnucené správy ve věci E 1856/29 povolené krajským soudem v Ch. došla knihovního soudu a kdy ve věci E 600/30 podán byl návrh u knihovního soudu, který vnucenou správu v tomto případě povolil, po povolení exekucí, jež se stalo dne 1. listopadu 1929, pokud se týče 21. března 1930. Teprve po dni 25. března 1930 nemohla býti vedena vnucená správa proti Františku M-ovi, ježto teprve tímto dnem pozbyl vlastnictví ku spornému pozemku. Exekuce povolené před 25. březnem 1930 byly povoleny právem podle knihovního stavu a nemůže žalobce uplatňovati nepřípustnost exekuce podle § 37 ex. ř. z důvodu později nabytého práva vlastnického (§§ 98 a 104 ex. ř.).

Čís. 11458.

Žaloba podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s.

Proti dědici, přihlásivšímu se k pozůstalosti bezvyminečně, nelze se domáhati přísežného udání jmění podle čl. XLII uv. zák. k c. ř. s. z důvodu, že žalobce má za zůstavitelem pohledávku na náhradu škody, nýbrž lze tu žalovati dědice přímo o plnění.

Tvrdí-li žalobce, že dědic byl obohacen tím, že zůstavitel mu zpronevěřil vkladní knížku, může dědice žalovati přímo o plnění a v exekučním řízení, zahájeném na základě platného exekučního titulu, domáhati se vykonání přísahy ve smyslu § 47 ex. ř., by si zjednal podklad pro to, kde jest vkladní knížka, nemůže se však domáhati přísahy, že jest správné a úplné jeho udání o jmění zůstavitele. Okolnost, že zůstavitel ukládal zpronevěřené peníze na knížky dědiců, může snad odůvodniti nárok na náhradu škody nebo nárok z bezdůvodného obohacení, nikoliv však soukromoprávní zájem na vyšetření pozůstalého jmění. Na tom nemění nic, že snad zůstavitelovo jmění bylo s vědomím žalovaných dědiců částečně zavlečeno.

(Rozh. ze dne 5. března 1932, R II 427/31.)

Žalobkyně domáhala se na Františce S-ové a Kamile S-ové, by bylo uznáno právem, že žalované jsou povinny, udati jmění zesnulého Rudolfa S-a a Ervina S-a, pokud jmění to jest jim známo, a vykonati přísahu, že jejich udání jsou správná a úplná, a že jsou dále povinny, žalobkyni ze jmění Rudolfa a Ervina S-a tolik vydati, by její škoda byla úplně kryta, při čemž si žalobkyně vyhrazuje právo, plnění, jichž se domáhá, po složení přísahy o jmění, blíže poznačiti. *Procesní soud* první stolice žalobu zamítl. *Odvolačí soud* zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. *Důvody*: První soudce zamítl žalobní žádost bez připuštění navržených důkazů, ježto a) pokud jde o první žalovanou, přihlásila se k pozůstalosti po svém manželu Rudolfovi S-ovi bezpodmínečně ze zákona za dědičku a žalobkyně měla tudíž proti ní postupovati žalobou o plnění a domáhati se na ní, by jí nahradila i s úroky peníze, jež žalobkyně zesnulému Rudolfovi S-ovi byla svěřila, b) pokud se druhé žalované týče, pro nesprávnost žalobního návrhu, ježto, předpokládajíc, že by skutkový přednes žalobkyně byl správný, jest žalobkyni uznati jen za oprávněnou k žádosti, by Kamila S-ová složila přísahu o tom, co jí o zatajení a o zamlčení jmění žalobkyně jest známo, nikoli však o tom, jaké jmění po Rudolfovi a Ervínu S-ovi zůstalo. V souzeném případě jde o druhý případ čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s., t. j. o žalobu, která nemá základ v právu občanském a teprve speciálním ustanovením zákona nabyla oprávnění, směřující k tomu, by kdo o zamlčení neb o zatajení jmění má prý vědomost, rozsudkem byl přidržen k vyjevovací přísaze. Účelem této žaloby jest, buď by bylo zjištěno jmění, jež žalobkyni je sice neznámé, avšak pravděpodobně tu jest, a to podle všech jeho jednotlivých součástí neb by se zjistilo, kam se poděly tyto majetkové součástky, které nepochybně přináležely k určité majetkové podstatě. V souzeném případě přednesla žalující strana, že jí zesnulý Rudolf S. zpronevěřil peníze a byl tudíž povinen nahraditi jí škodu ze zpronevěry; že v pozůstalosti bylo udáno jen nepatrné jmění, totiž rakouská válečná půjčka, pokud se týče za ni vyměněný 3% náhradní dluhopis v ceně 1.505 Kč, že však zůstavitel zřejmě zanechal ještě jiné jmění zpronevěrami nabyté, které bylo zamlčeno, a že žalované o tom mají vědomost. Žalobkyně ani netvrdí, že v žalobě označené vkladní knížky při domovní prohlídce v trestní věci najevo vyšlé, jsou jejím vlastnictvím, že si na tyto vkladní knížky (vklady) činí vlastnické nároky, nýbrž dává jen výraz podezření, že tyto vklady Rudolfovi S-ovi jen jeho trestnou činností byly umožněny, že Rudolf S., by zpronevěry zatajil a si zadržené peníze lépe zabezpečil, vkladní knížky dal vystaviti na různá jména v žalobě blíže uvedená a že tedy těmito ve vkladních knížkách jmenovaným osobám patrně nepřináleží. Uplatňuje tedy, že v pozůstalostním řízení po Rudolfovi S-ovi celé jeho zanechané jmění nebylo udáno a že v pozůstalostním řízení po jeho synovi Ervínu, jehož pozůstalost byla vyřízena pro nedostatek jmění, nebyl udán správný stav, ana při domovní prohlídce byla nalezena vkladní knížka znějící na jeho jméno a byla mu pravděpodobně Rudolfem S-em odevzdána. Z toho, co dosud doličeno, vyplývá, že žalující

straně jde o vyšetření dosud neznámého pozůstalostního jmění Rudolfa, pokud se týče Ervína S-a, nikoli o udání jejího vlastního jmění, pokud se týče určitých jeho částí, v kterémžto případě by žalující, kdyby tvrdila, že jí tyto části zadržují, žaloba podle čl. XLII ani nepřislušela, poněvadž jest nastoupiti buď žalobou **vlastnickou, neb kondikční**. Neprávem zamítl tedy prvý soud žalobu z důvodu, že prý žalobní žádost je pochybena. Avšak ani zamítnutí žaloby proti prvžalované není na místě. Předem nepřihlížel prvý soud k tomu, že se žalující strana na této žalované domáhá též složení přísahy o pozůstalostním jmění Ervína S-a, jehož dědičkou Františka S-ová zřejmě není, nepřihlásivši se k této pozůstalosti. Avšak ani to, že se Františka S-ová k pozůstalosti po Rudolfu S-ovi přihlásila ze zákona bezvýjimečně, nemůže ji zprostiti povinnosti k složení vyjevovací přísahy podle čl. XLII, jsou-li jinak předpoklady této žaloby splněny. Žalobkyně mohla by Františku S-ovou žalovati pro nároky vzniklé jí proti Rudolfu S-ovi a, pakliže zaplacení nedocílila, ji donutiti k vyjevovací přísaze podle ustanovení exekučního řádu. Avšak přísežní povinnost podle čl. XLII jest širší a objemnější, ježto přísaha v exekučním řádu se týče jen jmění osobě k přísaze povinné ještě náležejícího a není se jí zpravidla zmiňovati o jmění, kteréž jí již nepatří, jež z pozůstalosti bylo zadrženo a pod., takže by se žaloba a exekuce proti Františce S-ové minula cílem, kdyby neměla dostatečné vlastní prostředky k uspokojení žalobkyně.

Nejvyšší soud vyhověl rekursu, zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k důvodu, pro nějž zrušil rozsudek prvního soudu, o odvolání žalobkyně dále jednal a rozhodl.

Důvody:

Nelze přisvědčiti odvolacímu soudu, pokud má za to, že žaloba vyhovuje podmínkám článku XLII uv. z. k čřs. Žalobkyně se proti oběma žalovaným domáhá toho, by udaly přísežně jmění pozůstalé po zesnulých Rudolfu S-ovi a Ervínu S-ovi a vykonaly přísahu, že jejich údaje jsou správné a úplné, a to prvá žalovaná jako přihlásivší se dědička po Rudolfu S-ovi, druhá žalovaná jako zákonem sice povoláná, ale nepřihlásivší se dědička po témže zůstaviteli, obě pak jako zákonem povolané dědičky po zesnulém Ervínu S-ovi, jehož pozůstalost byla vyřízena pro nedostatek jmění. Proti první žalované odůvodňuje žalobkyně svůj právní zájem na přísežném udání jmění tím, že má za Rudolfem S-em určité pohledávky ve výši aspoň 13.286 Kč, které vznikly tím, že si Rudolf S. ponechal peníze žalobkyni mu k uložení ve spořitelně svěřené neb uložené již vklady bez jejího vědomí a svolení pro sebe vybral. První soud správně posoudil právní poměr mezi žalobkyní a Rudolfem S-em, na jehož místo nastoupila nyní prvá žalovaná jako dědička bezvýjimečně k dědictví se přihlásivší. Jde tu o náhradu škody způsobené prý Rudolfem S-em žalobkyni porušením smlouvy nebo trestným činem, a tu ručí prvá žalovaná jako dědička stejně, jako by ručil Rudolf S., kdyby byl ještě na živu. Může se proto žalobkyně domáhati náhrady na

první žalované přímo žalobou o plnění a není třeba, by tato žalovaná byla napřed přinucena k přísežnému udání pozůstalostního jmění. Tím by bylo jen určeno, jaké jmění tu zůstalo, ale nebylo by nic získáno pro posouzení právního poměru mezi žalobkyní a Rudolfem S-em a žalobkyně nemohla by pro svůj tvrzený nárok nic vyvozovati z pouhého zjištění pozůstalého jmění.

Žalobkyně odůvodňuje dále proti oběma žalovaným žalobní prosbu tím, že Rudolfem S-em zpronevěřené peníze přešly částečně do rukou zesnulého Ervína S-a a žalované Kamily S-ové, pokud se týče, že byly Rudolfem S-em ukládány na spořitelní knížky obou právě jmenovaných. Vrácení zpronevěřených vkladů z důvodu obohacení musí však žalobkyně vymáhati na tom, kdo má jejich hodnotu. Tvrdí-li, že částí této hodnoty byla obohacena žalovaná Kamila S-ová, může ji žalovati přímo o plnění a v exekučním řízení, zahájeném na základě platného exekučního titulu, se domáhati vykonání přísahy ve smyslu § 47 ex. ř., by si zjednala podklad pro to, kde vkladní knížka jest. V žádném případě však nemůže žalobkyně, tvrdíc prostě, že jí přísluší nárok z obohacení, žádati vykonání přísahy, jak v žalobní prosbě jest uvedena. Okolnost, že Rudolf S. ukládal zpronevěřené peníze na spořitelní knížky Kamily a Ervína S-ových, může snad odůvodniti nárok na náhradu škody nebo nárok z bezdůvodného obohacení, nikoli však soukromoprávní zájem žalobkyně na vyšetření pozůstalého jmění. Odvolací soud, posuzuje věc tak, že žalobkyni jde o vyšetření neznámého pozůstalostního jmění po obou zůstavitelích, nikoli o udání jmění známého a v pozůstalostním řízení projednaného, vyslovuje dále podezření, že jmění Rudolfa S-a a Ervína S-a bylo s vědomím žalovaných částečně zavlčeno, a chce tím odůvodniti právní zájem žalobkyně na vyšetření celého pozůstalostního jmění. Než i tu sluší přisvědčiti rekursu, že i tato okolnost jest pro posouzení nároku žalobkyni tvrzeného bezvýznamná, neboť vyšetřením majetku a vykonáním žádané přísahy nebylo by žalobkyni v jejím tvrzeném právu pomoheno a nemůže tudíž na tomto vyšetření míti právní zájem. Bylo proto k rekursu žalovaných zrušiti usnesení odvolacího soudu, pokud jím byl zrušen rozsudek prvního soudu, a uložiti odvolacímu soudu, by, řídě se právním názorem zde vyloženým o odvolání žalobkyně znova rozhodl.

Čís. 11459.

Neuvedl-li vymáhající věřitel již v návrhu na povolení exekuce nuceným zřízením zástavního práva, že poznámka zákazu zcizení a zatížení, váznoucí podle knihovního stavu na dlužníkově nemovitosti, nevadí povolení navrhované exekuce, ježto osoba, v jejíž prospěch byl tento zákaz dán a o jejímž příbuzenském poměru k dlužníku není v poznámce nic udáno, podle sbírky listin nepatří k osobám uvedeným v druhé větě § 364 c) obč. zák., nemůže si důvodně stěžovati, že (rekursní) soud vzhledem k poznámce zákazu zcizení a zatížení návrh na